

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj-juni 2021
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	HF
Fag og niveau	Psykologi B
Lærer(e)	Maja Kirstine Nielsen Daucke
Hold	Net 20psB70

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Familiens betydning, opdragelse og kultur
Titel 2	Gruppepsykologiske processer og digital mobning
Titel 3	Stress, personlighed og håndtering af udfordringer
Titel 4	Læring, motivation og digital dannelse
Titel 5	Psykologisk feltarbejde
Titel 6	I retten: kriminalitet, vidnepsykologi og traumer

Titel 1	Familiens betydning, opdragelse og kultur
Indhold	<p>Kernestof og indhold Stereotyper, fordomme og diskrimination, menneskets udvikling, herunder betydning af arv, miljø, køn og kultur, tilknytning, sårbarhed og resiliens, identitet og personlighed.</p> <p>Introduktion til forløbet: Dette modul handler om hvordan vi udvikler os, som mennesker, helt fra det lille nyfødte barn til voksenlivet. Ligeledes handler det om kulturforskelle i grupper i samfundet, og hvordan vi kan arbejde med eksempelvis integration. I modulet vil der blive introduceret teorier, som belyser blandt andet barnets udvikling og trivsel i familien samt kulturmødet og skabelsen af en identitet, eksempelvis som tilhørende en minoritet i samfundet.</p> <p>Litteratur</p> <p>Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens veje, ibog</i> (2017): p5188 (Baumrinds opdragelsesstile), p5539 (Kulturrelativisme), p5557 Kulturmøder, p5556, p5052 (Erikson), c13229 (Gergen), p5043 (Bowlby), p5046 (Stern: Det verbale selv), p5047 (Det subjektive selv), p5048 (Kerneselv), p5049 (Begyndende selv), p5187 (Barnet i den senmoderne familie), p5186 (Daginstitutionen)</p> <p>Brørup, Mogens, <i>Den nye psykologihåndbog</i>, (1999) s. 61-70 (Omsorgssvigt)</p> <p>Olsen, Flemming B: <i>Kulturen og det sociale liv</i>, (20017): s. 216-224 (Social arv, mønsterbrydere og fejltilpasning)</p> <p>Schaffer, Rudolph (1990): Barndommens betydning. I: <i>Beslutninger om børn</i>. S. 262-269</p> <p>Barndommens svigt kan spores i hjernen, Kristeligt dagblad, 19. juni 2017</p> <p>Vil tidligt skadede børn komme sig efter adoption? http://infolink2003.elbo.dk/PsyNyt/Dokumenter/doc/13802.pdf</p> <p>Den danske angst for opdragelse: Claus Holm, Prodekan for formidling, DPU, Aarhus Universitet, 21. april 2012</p> <p>Pas på det robuste barn, Information, 28. juni 2017</p> <p>Hannibal Jette, Stereotyper, fordomme og diskrimination</p> <p>Jeg bliver aldrig rigtig dansk, og aldrig rigtig arabisk, betyder det at jeg er ingenting?,</p>

	Politiken, 29. juli 2017 Unge med indvandrerbaggrund er splittede mellem to liv: Videnskab.dk, 2. oktober 2014
Omfang	20-25 lektioner a 45 min
Faglige mål	Faglige mål: Demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag Inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde Kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden Demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.

Titel 2	Gruppepsykologiske processer og digital mobning
Indhold	Kernestof og indhold Social adfærd, gruppepsykologiske processer og social indflydelse, kommunikation i sociale sammenhænge og på digitale medier, perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen, identitet og personlighed Introduktion til forløbet: Dette modul handler om hvordan vi som mennesker fungerer sammen i grupper, og hvordan vi påvirkes af andres adfærd. Her er blandt andet fokus på hvordan vi udvikler vores identitet, og hvorledes vi kommunikerer på de sociale medier, samt hvordan mennesker kan gøre "onde handlinger". Litteratur Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens veje, ibog</i> (2017): c12430 (Solomon Asch), c10539 (evolutionspsykologi), c10538 (neuropsykologi), c13988 (kognitiv psykologi), c10531 (postmoderne psykologi), p5052, p5422, c11565 (social perception, førstehåndsindtryk,

	<p>haloeffekten), p5419</p> <p>Mobning som en form for individuel aggression, Specialpædagogik nr. 1 (s. 12-15), 2011</p> <p>Piger mobber mere på nettet, Videnskab.dk, 15. oktober 2013</p> <p>Buksevand for øjnene af hele verden, DPU, 1. maj 2009</p> <p>Internettet ændrer din hjerne, Videnskab.dk, 7. maj 2011</p> <p>Madsen, Monica, Teorien bag det nye socialdynamiske mobbesyn, Center for rummelighed, 14. september 2014</p> <p>Nye øjne på mobning, Asterisk 46, 1. maj 2009</p> <p>Børn og unge skal lære at færdes på sociale medier, Videnskab.dk, 1. november 2016</p> <p>Ny forskning gentænker mobning, 23.01.2013, dpu.dk</p> <p>Den digitale skolegård har ingen gårdvagt, 15. september 2016 Viborg Stifts Folkeblad.</p>
Omfang	20-25 lektioner a 45 min
Faglige mål	<p>Faglige mål:</p> <p>Demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske</p> <p>Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser</p> <p>Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag</p> <p>Inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger</p> <p>Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde</p> <p>Kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden</p> <p>Demonstrere viden om psykologisk identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.</p>

Titel 3	Stress, personlighed og håndtering af udfordringer
----------------	---

Indhold	Kernestof og indhold <p>Stress, akut og kronisk stress, ydre og indre faktorer, coping, individuelle forskelle i livsstil, livsformer, ledelse (social indflydelse), køn, personlighedspsykologi, håndtering af udfordringer</p> Introduktion til forløbet: <p>I forløbet vil der være fokus på stress som en samfundsudfordring. Der vil både blive sat fokus på stress i arbejdslivet og i studielivet. Forløbet vil også omhandle hvilken betydning ledelse har for arbejdslivet. I andre områder som I skal introduceres til i modul 3 er: Stresshåndtering/coping, personlighedspsykologi og køn. Disse områder vil blive sat i relation til stress og trivsel.</p> Litteratur <p>Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens veje, ibog</i> (2017): p5559 (stress), p5574 (akut og kronisk stress), c12533 (ydre faktorer, Holmes og Rahe, krav-kontrolmodellen), c12529 (indre faktorer), p4852 (den forsigtige og risikovillige type), c13988 (køn, kønnet som kultur – kognitiv psykologi), c10531 (køn, kønnet som kultur – postmoderne psykologi), p5482 (livsformer), c12298 (tradition og modernitet i forældreskabet), p5572 (industriarbejde, videns- og servicearbejde), 5806 (coping, problemfokuseret coping, emotionsfokuseret coping)</p> <p>Drivsholm: En omsorgsfuld leder giver bedre resultater end en kontrolfreak. Videnskab.dk, 18. sep. 2017</p> <p>Netterstrøm, Bo: <i>Stresshåndtering</i> http://www.si-folkesundhed.dk/upload/kap_22_stress.pdf. Uddrag fra Folkesundhedsrapporten, Danmark 2007, s 285. (stresshåndtering, coping).</p> <p>Tingstrøm: Sådan beholder du de bedste medarbejdere, videnskab.dk, 12.nov, 2010</p> <p>Gymnasielærere bør gå mere op i elevernes trivsel. Videnskab.dk, sep. 2014</p> <p>Overarbejde og stresshormoner hos kvinder, nr.17, 2003, forskningsnyt fra Psykologi</p> <p>Studieliv og stress. Dcum.dk</p> <p>Hver tiende dansker føler sig ofte stresset</p> <p>Kaj gik ned. Jyllandsposten. 29.04.07</p>
Omfang	20-25 lektioner a 45 min
Faglige mål	Faglige mål: <p>Demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske</p> <p>Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser</p>

	<p>Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag</p> <p>Inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger</p> <p>Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde</p> <p>Kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden</p> <p>Demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.</p>
--	---

Titel 4	Læring, motivation og digital dannelse
Indhold	<p>Kernestof og indhold</p> <p>Læring, kognition, kognitive skemaer, tænkning, motivation, digital dannelse, kommunikation i sociale sammenhænge og på digitale medier, kultur, køn</p> <p>Introduktion til forløbet:</p> <p>Dette modul handler om forskellige faktorer, der har indflydelse på læring. Modulet tager primært udgangspunkt i den læring, der sker i uddannelsesmæssige sammenhænge. I modulet vil der blive introduceret teorier, som belyser kognitive processer, herunder læring, perception, tænkning og hukommelse.</p> <p>Modulet gennemgår forskellige læringsteorier, som har hvert deres bud på, hvordan mennesket lærer.</p> <p>Ligeledes er der fokus på motivation, køn & læring, kultur & læring samt digital dannelse – herunder det gennemhullede undervisningsrum og kommunikation på digitale medier.</p> <p>Der vil også blive inddraget supplerende stof i form af fokus på det praksis- og anvendelsesorienterede - undervisning og læring i praksis.</p> <p>Litteratur</p> <p>Larsen, Ole Schultz (https://psykologiensveje.systime.dk/), i-bog: Psykologiens veje: p4793 (Introduktion til kognitiv psykologi), p5240 (Ebbinghaus, Bartlett, kognitive skemaer). c13866 (Csikszentmihalyis flowteori), c11722 (Behavioristisk læringsteori), (c11718) Piagets kognitive læringsteori, p5291 (Vygotsky), c11708 (Vygotsky, zonen for nærmeste udvikling), c13988 (køn, kønnet som kultur – kognitiv psykologi), p5290 (indre og ydre motivation), p5539 (taylor's kulturbegreb), c11565 (social perception)</p> <p>Paulsen, Michael: <i>Undervisning i det nye samfund</i>, samfundsfagsnyt, sep.2013 (det gennemhullede undervisningsrum, digital dannelse)</p> <p>Christiansen: <i>Hvordan hjælper vi bedst de skoletrætte drenge</i>, videnskab.dk, 25.08.15</p>

	<p>Levander, Martin, Hylsberg, Hanne, Rantzau-Meyer, Michael (2008), 5. udgave, 2. oplag: <i>Anvendt psykologi</i>, s.299-300 (Christianson - hukommelse). Systime.</p> <p>Nielsen: Hvorfor får nogle unge indvandrere succes i skolen? forskningsnyt fra psykologi, nr. 28,3,98</p> <p>Johansen og Hermansen: børn skal lære at færdes på sociale medier, videnskab.dk, 01.11.16</p> <p>Læring i bevægelse. Politiken. Folkeskolen.dk, 11.01.13</p> <p>Sådan bliver elever motiveret i skolen. Videnskab.dk, 2015 (i uddrag)</p> <p>Filmklip Motiverende læringsmiljøer i praksis, https://www.youtube.com/watch?v=nhJn4f4e4fM (motivationsorienteringer)</p>
Omfang	Ca. 20-25 lektioner a 45 min
Faglige mål	<p>Demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske</p> <p>Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser</p> <p>Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag</p> <p>Inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger</p> <p>Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde</p> <p>Demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden</p> <p>Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger</p>

Titel 5	Psykologiske metoder - feltarbejde
Indhold	<p>Kernestof og indhold</p> <p>Kapitel 3 <i>Videnskabsteori og metode</i> (2017-udgaven af <i>Psykologiens veje</i>). Dog kun "Videnskabsteori og metode", "Metode", "Tvær- og længdesnitsundersøgelse" og "Kritiske vurderinger af undersøgelser".</p> <p>Kapitel 31 <i>psykologiske feltundersøgelser</i></p> <p>Introduktion til forløbet:</p> <p>Der har gennem forløbet været fokus på metodernes anvendelsesmuligheder, be-</p>

	<p>grænsninger samt mulige validitets og reliabilitets problematikker.</p> <p>Litteratur Larsen, Ole Schultz (https://psykologiensveje.systime.dk/), i-bog: Psykologiens veje: kap 3 og 31</p>
Omfang	Ca. 20-25 lektioner a 45 min
Faglige mål	<p>Der har gennem forløbet været fokus på metodernes anvendelsesmuligheder, begrænsninger samt mulige validitets og reliabilitets problematikker.</p> <p>Desuden er formålet for modulet at:</p> <ul style="list-style-type: none">– redegøre for og kritisk forholde sig til fagets forskningsmetoder, herunder kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden– demonstrere et grundigt kendskab til fagets metoder og på den baggrund selv være i stand til at designe og gennemføre mindre former for feltundersøgelser, herunder kunne præsentere og forholde sig til resultaterne med brug af et metodisk begrebsapparat– argumentere fagligt og formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde

Titel 6	I retten: kriminalitet, vidnepsykologi og traumer
Indhold	<p>Kernestof og indhold</p> <p>Fokus gennem modulet er at anskue kriminalitet fra forskellige psykologiske perspektiver, herunder både social-, udviklings-, personligheds- og kognitionspsykologisk. Desuden inddrages klinisk psykologi også som en mulig forklaring på kriminalitet. Der skal også ses på offerperspektiv i form af traume- og krisepsykologi.</p> <p>Litteratur</p> <p>Larsen, Ole Schultz (https://psykologiensveje.systime.dk/), i-bog: Psykologiens veje: (2017): p5633, p5634, p5632, p5631, p5229, p5588, c12589 (afsnittet om akutte traumatiske kriser), p5587, p5584</p>

	<p>Tekster</p> <p>Balvig, Flemming (2005): "Kriminologi". Fra "Introduktion til psykologi" (2005), s. 924-934.</p> <p>Barse, Marie (2014): "Kan en psykopat selv gøre for det?". Fra <i>videnskab.dk</i></p> <p>Cronwald, Cecilie (2010): "Vidner hører ofte forkert". Fra <i>videnskab.dk</i></p> <p>Frank, Lone (2011): "Forbryderbilleder". Fra <i>Weekendavisen</i></p> <p>Graven, Andres (2011): "Kan man stole på hukommelsen?". Fra <i>videnskab.dk</i></p> <p>Karkov, Rasmus (2010): "Vidneudsagn bliver ødelagt af falske minder". Fra <i>videnskab.dk</i></p> <p>Laura, Heidi (2010): "Ungdomskriminalitet: Tænkepauserne og de sorte huller" Fra <i>Weekendavisen</i></p> <p>Matzen, Jeppe (2014): "Kriminalitetens byggesten". Fra <i>Weekendavisen</i></p> <p>Nielsen, Anders Holm (2016): "Hvor godt kan fire vidner gengive et slagsmål?". Fra <i>DR.dk</i></p> <p>Sjøgren, Kristian (2018): "Hvorfor er mænd mere kriminelle end kvinder?". Fra <i>videnskab.dk</i></p> <p>Spilde, Ingrid (2008): "Affald gør os til lovbrydere". Fra <i>videnskab.dk</i></p> <p>Spilde, Ingrid (2010): "Forskere sløser, når de undersøger voldelige computerspil". Fra <i>videnskab.dk</i></p> <p>Vannebo, Astri (2012): "Unge begår vold for spændingens skyld". Fra <i>videnskab.dk</i></p> <p>Vind, Leif (2008): "Unge og risikoadfærd". Fra bladet STOF, s. 51-54</p>
Omfang	Ca. 20-25 lektioner a 45 min
Faglige mål	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none">-demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske-redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser-formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag-inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger-argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde-demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden-vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger-kunne redegøre for centrale kriminologiske teorier og undersøgelser-udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige discipliner til at forklare kriminalitet-bruge kognitiv psykologi til at forklare udfordringen med vidnepsykologi, her især hukommelsesteorier

